

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

71. ÅRGANG

31. OKTOBER 1959

A V I N N H O L D E T :

TRØSTEN OG RØSTEN VED GRAVEN - TYSKE PROTE-
STANTER OG DET KOMMENDE KONSIL - EMIL BOYSONS
DIKT. I: OM Å VÆRE REDE - BLIKK PÅ TIDEN - LITTERATUR
NOTISER - UTENLANDSNYTT

NR
21

NESTE NUMMER UTKOMMER 14. NOVEMBER 1959.

VI PLANLØSER:

Storkjøkken - Kantiner og
bedriftsbespisning
Kjøle- og fryselagring

VI LEVERER:

Maskiner og utstyr for
storkjøkken
Kafeteriadisker og serveringsutstyr - Kjøle- og fryseanlegg

LEHMKUHL

NEDRE VOLLGATE 3, OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bisppegården	
St. Josaphs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tromsø
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Trondheim
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Trondheim
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Trondheim
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bisppegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bisppegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bisppegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

R. I. P.

Frøken MATHEA BAADSTØ
avgikk ved døden, 91 år gammel,
styrket med Kirkens nådemidler,
2. oktober 1959 og ble gravlagt på
Tretten kirkegård 10. oktober.

Be for hennes sjel.
St. Maria Menighet,
Lillehammer.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 1. november: Felleskommunion.

Onsdag 4. november: Andakt i St. Josephs kapell kl. 19.30. Deretter samvær i foreningslokalet. Kåseri av fru Sonia Mortensen: Hva engelsk foreningsliv har å gi oss.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Franciskushjelpens lege, dr. Margrethe Wehn, treffes etter avtale i telefon 56 60 78 onsdag kl. 18-19.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent alle hverdager kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 1. NOVEMBER (24. s. etter Pinse): Allehelgensfest. Ep. Åp. 7, 2—12. Ev. Matt. 5, 1—12. Mandag: Alle sjelersdag. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Karl, bisk., bekj. Torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 8. NOVEMBER: 25. s. etter Pinse. (Messe: 5. s. etter Herrens Åpenbaringsfest.) Ep. Kol. 3, 12—17. Ev. Matt. 13, 24—30. Mandag: Laterankirkens vigselfest. Tirsdag: Andreas Avellinus, bekj. Onsdag: Martin, bisk., bekj. Torsdag: Martin I., pave, mart. Fredag: Didacus, bekj. Lørdag: Josaphat, bisk., mart.

SØNDAG 15. NOVEMBER: 26. s. etter Pinse: (Messe 6. s. etter Herrens Åpenbaringsfest.) Ep. I. Tess. 1, 2—10. Ev. Matt. 13, 31—35.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSK KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680686	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neubergrgt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Trøsten og røsten ved graven

Kirkens liturgi bygger alltid på realiteter som på den ene siden er forankret i håp, trøst og forventning, og som på den andre siden appellerer til vår personlige, generøse medvirken. Når Allesjeldersdag og hele november måned er viet spesielt de avdøde, gjenkaller vi ikke bare minnet om dem som er gått bort, vi levendegjør vår tro på De hellige samfunn. Og når vi søker hen til kirkegården — alle har vi vel noen av våre nærmeste slektninger eller venner som hviler der — da er det med den sikre forvisning om et fellesskap med de avdøde, en kontakt som leder vårt håp mot det felles mål, den evige lykke i samfunn med Gud. Og som vi vet, innebærer dette håp også vår plikt til å komme våre kjære til hjelp med våre forbønner, en mulighet for å gjengjelde hinsides graven det gode de brakte oss ved sitt nærvær.

Når døden rammer våre nærmeste, står vi derfor aldri tilbake med en tomhet som ikke kan fylles med håp, forventning og handling. Men hvor lett er det ikke å stanse opp ved grensen av vår egen lille krets og glemme at De helliges samfunn favner meget videre enn dette? Den kristnes tro, håp og kjærlighet krever et virkefelt som er like universelt som Kirken selv. De bånd som knytter sammen den seirende, den lidende og den stridende Kirke er meget mer elastiske enn dem som bare gir oss en levende og trøsterik kontakt med våre egne, kjære avdøde, eller bare når til dem som har spilt en rolle i vår egen tilværelse. Når et bånd er for kort og for stramt, gnisser det ubehagelig. Når våre bånd ikke strekker seg lenger enn til det som angår oss selv, da har de i hvert fall det gode at de kan utsette oss for en vedvarende gnissing i samvittigheten. Minne oss om at Allesjeldersdag er *alle* sjelers dag.

Kanskje er det kirkegården — dit går vi oftere enn ellers i november måned — som best kan inspirere oss til større elastisitet og til en videre horisont. For idag går veien til våre egne grav ofte forbi de mange ukjente som hviler side om side, samlet gruppevis etter den nasjon hvis våpen de bar. Nå dekker den samme jord dem alle, og tiden har leget de sår

som sved i mange sinn, den bitterhet som herjet hjertene mens gravene ennå sto åpne. Vi har gitt dem gravplass i vår egen jord, og dersom vi tror på De helliges samfunn, lar vi dem også få plass i våre bønner for de avdøde.

Når vi ber om Guds miskunn for dem, da gir vi samtidig uttrykk for vår egen kjærlighet og vår evne til å glemme. Allikevel kan glemselen strekke seg for langt og kjærligheten for kort. Rundt om i verden er det fremdeles tusener på tusener av åpne graver som vitner om krig og hat, urett og overgrep, om falske ideologier og forvrengete idealer. Graver som gjemmer krigsofre som falt langt fra sitt eget land, flyktninger som uten familie og eiendeler flakket om hvor de ikke hørte hjemme.

De fremmede graver på våre egne kirkegårder er en utfordring til vår sløvhet, en formaning om ikke å glemme de lidelser som fremdeles er sørgelig aktuelle ute i verden. Hvert gravkors med navn på fremmede sprog stiller oss ansikt til ansikt med tidens krav om at tanke, håp og handling må være verdensomspennende.

Meget er også det som blir gjort for å komme de ulykkelige til hjelp, for å bygge opp en internasjonal forståelse, en solidaritetsfølelse som ikke lar seg stanse av landegrenser eller raseforskjell. Og ingen som har forstått hva et menneskeliv er verdt, kan idag unndra seg sitt ansvar som verdensborger. Heller ikke har vi grunn til å si at vi ingenting kan yte fordi våre plikter sluker all vår tid så vi ikke kan nå utenfor vårt daglige virkefelt. For vi tror at der eksisterer et universelt forbund, styrt med Guds egen hånd — De helliges samfunn. Gjennom dette sjelenes fellesskap kan vi oppnå en kontakt som strekker seg ut over tid og sted, liv og død. Det gjør oss istand til å sende vår hjelp over dødens terskel som bak de tetteste jerntepper, det gir oss visshet om at de gode strømninger er så vitale at de kan stå imot de dårlige.

Derfor er heller ikke vår kamp endt så lenge vi tilhører den stridende Kirke på jorden, en alltid like aktuell kamp for de konkrete verdier — synlige eller usynlige — som bygger opp det universelle rike Gud har opprettet. Og i dette åndens verdenssamfunn kan vi og bør vi strekke vår kjærlighet også til dem som var eller er årsak til at så mange menneskeliv går tapt, som kanskje aldri har lært å kjempe for annet enn sitt eget rike på jorden.

Vel kan vi si at det offer mange har brakt i krigsmaktens navn ikke var et rent Abelsoffer, hvis røk kunne stige rett opp til himmelen. Men hvorfor skulle derfor vi som mener å se klart, gjøre oss til ett med Kain og si at vi ikke er våre brødres voktere? Det er jo heller vår sak å slette ut Kains merke — gjengjeldelsens og splidens merke — ved å fremme gjenseløsningsmerke, *korset* — det som samler alle i Guds grenseløse kjærlighet, det som vi reiser på gravene, uansett nasjon, krig eller fred.

Kristus — Veien, Sannheten og Livet — sa om seg selv at han var kommet for å frelse det som var fortapt. Derfor var det vel især verdens undergraver av sannheten og livet, de falske veivisere, som tvang sveden frem som blodsdråper under dødsangsten, som gjorde korset uutholdelig tungt under århundrenes fornektelse, synd og opprør. Når vi så hører Kristi ord om å ta vårt kors opp og følge ham,

TYSKE PROTESTANTER OG DET KOMMENDE KONSIL

Av GERHARD HUGHES, S.J.

Hvis en eller annen i Tyskland hadde forutsagt for tretti år siden at i 1959 vil den katolske erkebiskop av Paderborn og formannen for de protestantiske kirker i Rhinområdet presidere ved et tredagers diskusjonsmøte om kristen gjenforening, og at omkring 150 journalister fra alle de ledende tyske aviser såvel som utenlandske pressekorrespondenter vil overvære og referere det, da ville nøkterne tyskere ha forkastet profetien som rett og slett ønsketenkning. Men faktisk fant et slikt møte sted i år fra 17. til 21. juni i benediktinerklosteret Maria Laach, og emnet for diskusjonene var «Det kommende konsil og kristen enhet».

Dette møte er bare ett eksempel på de forandringer som har foregått innen de katolsk-protestantiske forbindelser i Tyskland, og som begynte med nasjonal-socialismens komme og siden stadig har fortsatt og utviklet seg. Opposisjonen mot nazismen ble et enhetsbånd mellom oppriktige kristne av alle trosbekjennelser, og den støtte og hjelp de ble tvunget til å gi hverandre, særlig under de siste krigsårene, gjorde båndet enda sterkere. Etter krigen ble millioner av flyktninger fordrevet fra sine hjem i øst, og over fire millioner katolikker slo seg ned på områder som før var utpreget protestantiske. Disse katolikker har allerede bygget opp over tusen egne kirker og menigheter, og inntil nylig benyttet de enda 5000 protestantiske kirker til katolske gudstjenester.

Denne sammenblanding av katolsk og protestantisk befolkning i en grad som aldri har vært hørt om før, og all den støtte de har gitt hverandre uten hensyn

til forskjell i religion, har alt sammen bidratt til å bryte ned gjensidige fordommer og den nedarvede skepsis som trivdes så lenge katolikker og protestanter bodde på hver sine områder. Kommunismen i Øst-Tyskland og frykten for at den skal få innpass i Forbundsrepublikken har gjort at de nye gode forbindelser ikke har innskrenket seg til bare velvillig toleranse, for kommunisttruselen har fått mange til å bli klar over den tragedien som splittelsen blant de kristne representerer, og ansporet dem til å arbeide for å fjerne den.

Møtet i Maria Lach er bare en av de mange katolsk-protestantiske sammenkomster som har funnet sted siden 1945. Noen av diskusjonene har vært offentlige, andre har tatt form av 3—5 dagers møter for mindre grupper. To katolske tidsskrifter, *Una Sancta* og *Catholica*, behandler utelukkende motstridende konfesjonelle spørsmål og tar inn artikler fra katolske og protestantiske skribenter. Ett resultat av denne nære kontakt er at polemikk i gammel stil helt har bortfalt. Tyske katolske skribenter nøyer ikke lenger med å peke ut de dogmatiske og moralske mangler ved Luther og reformatorene, men forsøker å nå frem til en langt mer positiv vurdering. De medgir også at katolikkene må bære en stor del av skylden for Reformasjonen, og følgelig også plikter å sone for den. Når det gjelder de katolske skribenter består soningen i den heroiske tålmodighet de må praktisere ved å forsøke å forstå og vurdere mange av de protestantiske teologers forvirrende sprang, og

hvorfor skulle da vi i vår egen korsgang sette de andre av på veien og bære det videre som et vakkert smykke, til pryd for oss selv, bare?

De som falt i en meningsløs krig, de hvis feiltager vi ikke alltid følte eller føler oss ansvarlige for, de er nå blitt seende. Og i samme øyeblikk de lukket sine øyne og så, ble kanskje også vi for første gang levende i deres bevissthet, i klarhet eller skygge, alt etter det vi ydet for at deres lys skulle nå lenger enn til vrangsidene av tilværelsen.

Gjennom vår tro på De helliges samfunn vet vi at alle har krav på vår utrettelige bønn om at det evige lys må skinne for dem. Men skal vi be denne bønn i det rette helhetsperspektiv, da betyr den også vi må tenne vårt eget lys — det som Gud gir flamme til — og bære det så høyt at det gjennom vår kristne personlighetsvekst kan nå frem over tid og sted. Både inn i det tidløse til dem som har lukket øynene for denne verdens lys, og til dem som fremdeles går i blinde. Som uten å vite det, er skapt til å være medlemmer av den stridende Kirke på jorden, den som kjemper for evig fred og for den fred i tiden som er mer enn en kunstig fred, mer enn en utsettelse av neste krig.

«Fred er ei det beste, men at man noget vil,» skrev «F Bjørnson i sin tid. Selv om det ikke var krigen han stilte opp som fredens motpol, ville han vel sagt det annerledes idag. For det beste vi kan *ville*, er nettopp fred. Og det beste våpen vi kan møte tidens onde løsslupne makter med i vår kamp for fred, er evangeliets lysende sannhet satt opp mot de falske ideologier. Det er *nestekjærligheten*, ikke basert på en naiv tillit som ikke ser farer og feller, men som fordrer det mot som er det aller største og det mest krevende: det å leve etter evangeliet i hele dets konsekvens.

Utallige kirkgårder verden over bærer idag vitnesbyrd om mot og offervillig innsats under splidens og ufredens merke. Men de mange graver i fremmed land taler også om et overnasjonalt samfunn som appellerer til vår aldri sviktende samfunnsånd. Det håper på lysets seier gjennom korsets offer og under korsets merke, fordi han som bar det først, seiret over døden ved sin oppstandelse — fordi han like før dødsangsten kunne si til dem som ble igjen: «Vær frimodige, jeg har vunnet over verden!»

Søster Marie Louise, O.P.

ved å erkjenne og motstå fristelsen til å avskrive alle protestanter som gjenstridige heretikere det ikke nytter å diskutere med. Det er mange tegn på at det langt fra er nytteløst å diskutere. Mange av de spørsmål som har reist seg mellom katolikker og protestanter vedrørende Kirkens natur, dens synlige side, behovet for en læreautoritet i Kirken, forbindelsene mellom Skriften og tradisjonen, det sanne nærvær og eukaristiens offermessige natur, blir nå diskutert på protestantiske bispemøter, på teologiske sammenkomster og i de mange protestantiske teologiske blader. Protestantene kvitter seg med den meget beklagelige fordom som bevirker at alvorlige diskusjoner om katolsk lære og praksis i priori blir avvist fordi de blir betraktet som mistenkelige og som en svikt overfor selve Reformasjonen.

Den kolossale interesse som pressen i Tyskland viste pave Johannes XXIII's kunngjøring om det kommende konsil, er en god indikator på den forandring til det bedre som er inntrådt og den oppriktige lengsel etter enhet hos tyske protestanter. Uheldigvis var det mange journalister som — mer besjelet av god vilje enn av teologi — misforsto meningen med et alminnelig konsil og tok det for å være en invitasjon til alle kristne samfunn om å komme til en konferanse med Den katolske kirke. På møtet i Maria Laach i juni korrigerste professor Stakemeier fra Paderborn denne feilaktige oppfatning, og ga en klar utredning om den vesentlige forskjell mellom et katolsk økumenisk konsil og et møte som holdes av Kirkenes verdensråd. Et katolsk økumenisk konsil er en sammenkomst av biskoper som representerer katolske bispedømmer over hele jorden. De er alle forenet i den samme tro, og under Den hellige Ånds veiledning kan de treffe avgjørelser som kan bli bindende for alle katolikker til alle tider. Kirkenes verdensråd, på den annen side, er ikke et konsil i denne forstand, men snarere en rådgivende organisasjon for en union av selvstyrte kirker som avviker fra hverandre i tro, men er forenet i sin vilje til å arbeide for et kristent enhetsideal. Den katolske kirke kunne ikke bli et offisielt medlem av Kirkenes verdensråd uten å gå fra sitt krav på å være den guddommelig utnevnte lærer for alle nasjoner. Professor Stake-meier understreket at det ikke er noen motsetning mellom Den katolske kirke og Kirkenes verdensråd, og at alt nå er der enormt spillerom for samarbeide ved at man forsøker å innføre de grunnleggende kristne prinsipper om barmhjertighet og rettferdighet i samfunnslivet. Skjønt ikke-katolske kirkesamfunn naturligvis ikke vil kunne avgi stemmer ved biskopenes rådslagninger på det kommende konsil, kan de innbys som observatører, og kanskje delta i de innledende diskusjoner. Ved å styrke Den katolske kirkes indre enhet vil konsilet gi et eksempel på enhet for ikke-katolikker, og i den forstand virke som en oppfordring til enhet.

Professor *Meinhold*, Kiel, leste «En protestantisk teologs refleksjoner om det kommende konsil», fra den største protestantiske avis. Han hilste bekjentgjøringen om konsilet velkommen og uttrykte håp om at det ville fortsette der hvor Vatikanet hadde stoppet, klarlegge Kirkens natur og biskoppelige autoritet, og således gi ikke-katolske et eksempel på enhet, og unngå enhver definisjon som kunne gjøre gjenforening med Roma vanskeligere. Han talte der-

nest om Kirkens mening. Kirken er ikke bare en gruppe folk forenet i deres tro på Kristi guddom, men den er Kristi legeme og lever i hans liv, overført til Kirken gjennom forkynnelsen av ordet og sakramentene som han innstiftet. Kirken er i sitt vesen synlig, og forkynnelsen av ordet og meddelelsen av sakramentene kan bare bli virksomme innenfor den synlige Kirkes sammenheng. Da Kirken er i verden, er den gjenstand for historiske forandringer og for utvikling selv om den bibeholder sin identitet som Kirken grunnlagt av Kristus. Og professor *Meinhold* siterte *Vincent av Lerins* som støtte for dette. Den protestantiske kirke må være klar over denne utvikling, og dens dermed følgende forpliktelse til å sammenligne sin nåværende lære og praksis med de normer som Kirken har fått angitt i *Det nye Testamente*. Under en offentlig diskusjon tidligere i år hadde professor *Meinhold* sagt at *Skriften* ikke kan skilles fra tradisjonen, og bare kan bli forstått i en bestemt tradisjon. Han talte også om behovet for autoritativ lærevirksomhet i Kirken. Og han avsluttet sin tale i *Maria Laach* med å sitere *St. Ignatius av Antiokias* brev til Kirken i Roma hvor han benevner den som «den der har kjærlighetens forrang», og han konkluderte: «Det er vårt ønske at kristne gjennom det kommende konsil igjen vil få erfare denne kjærlighetens forrang som alltid har vært Romas kostbareste juvel og største heder.»

Denne tale var betydningsfull på grunn av den vekt det ble lagt på Kirkens synlige natur, og er et stort fremskritt sett på bakgrunn av den forestilling som fremdeles er så fremherskende blant mange tyske protestantiske teologer, at Kirkens synlige natur bare er en uvesentlig virkning av *Skriftens* forkynnelse. Så lenge dette begrep vedvarer er der ingen muligheter for forening.

Noen av avis-korrespondentene i *Maria Laach* ga uttrykk for skuffelse over at konsilet likevel bare skulle bli en indre katolsk sak, men de fleste medga at det første skritt mot gjenforening er klar forståelse av den enorme forskjell som skiller Den katolske kirke fra de fleste protestantiske kirker. Så å si i alle rapporter ble konsilet hilst velkommen med håp om at det ville føre til bedre forbindelser og forberede veien for en fremtidig gjenforening.

Hva Tyskland angår, er en av de største hindringer for gjenforening splittelsen blant protestantene selv. Professor *Meinhold* kan ikke betraktes som en representant for tysk protestantisk teologi, for ingen enkeltperson kan representere det omfattende konglomerat av motstridende idéer som utgjør protestantisk teologi. Enkelte protestantiske teologer erkjenner *Pavens* primat; andre forneker det reelle ved Kristi oppstandelse. Men Tysklands politiske omveltninger de siste tretti år, og den nåværende kommunistiske trusel har bidratt til å bryte ned religiøse fordommer, og Den katolske kirkes krav og autoritet er blitt spørsmål av vital interesse for tyske protestanter. En velkjent protestantisk teolog, dr. *Hans Asmussen*, har skrevet: «Spørsmålet om det tyvende århundre er spørsmålet om Den katolske kirke.» Og ingen som tenker over det som har hendt de siste tretti år og husker på at *Det guddommelige forsyn* enda ikke har gjort seg ferdig med det tyvende århundre, vil kalle påstanden en vill overdrivelse.

Emil Boysons dikt

I

Om å være rede

Emil Boysons første diktsamling utkom i 1934, og i høst markerer Gyldendals forlag 25 års jubileet ved en samling «Dikt i utvalg». Den virker ikke skamløst ruvende i bokhyllen, — et hefte på 140 sider er lett å overse. Men den dokumenterer at Boyson fortjener det ry han har vunnet som en av de mest særpregede lyriske begavelser vårt land har fostret.

Dette ry når riktignok ikke langt ut. Det er en nasjonal eiendommelighet ved nordmenn at de ikke leser dikt, og utenfor sin diktergjerning har Boyson gjort seg lite bemerket. Med mellomrom har han utsendt sine bøker, for det meste diktsamlinger: «Varsler og møter», «Tegn og tyding», «Gjemt i mørket», «Sjelen og udyret», «Gjenkjennelse». Forøvrig har han holdt seg i ro. Han lever tilbaketrukket og fullkomment anonym. Antagelig må folkeregistret ha hans navn i sine protokoller og Stortinget har det også i sine, for man har bevilget ham diktergasje, men så er også offentligheten omkring hans person på det nærmeste uttømt.

Men versene taler. Boysons dikt kretser som så mange andres om naturen, døden og kjærligheten. Emnevalget er da ikke særlig originalt. Noen av diktene er enkle i formen, andre virker vanskeligere ved et første bekjentskap. Men nesten alle evner å få en lydhør leser i tale — og det i den grad at de krever en hel omstilling i leserens tanke- og følelsesliv. Man kommuniserer ikke med denne dikter uten å gjøre de første skritt mot å gjenoppbygge den ekthet som i de fleste av oss er gått i oppløsning.

I alminnelighet må vi vel si at lyrikeren dikter på de utvalgte stunder i tilværelsen da man fylles av en byggende og frigjørende opplevelse, på de «lyse øyeblikk» i den sløvhetstilstand som så lett vil senke seg over menneskenes hverdag. Disse utvalgte stunder er fra en lyrikers synspunkt det levende, personlige og ekte i ens liv. De setter også dikteren i kontakt med sin samtid, — for det er ofte noe som er felles for dikter og leser og for en hel generasjon eller tidsalder hvilke inntrykk man er våken for og kan leve med i.

Men dessverre blir det ofte slik at det går vane og konvensjon endog i dette vårt personligste følelsesliv. Det er på forhånd vedtatt hva et dannet menneske bør kunne oppleve — under en reise, i et selskap, i familiens skjød, for ikke å tale om søndagens rekreasjon. Et underlig tegn på dette gir de store utfartssøndager i hovedstadens skogområder med karavaner på veier og stier. Femti meter fra folkestrømmen ligger Nordmarka utdødd som i tidenes morgen før mennesket var skapt, — for hele hovedstadens befolkning søker den samme — tør vi si: opplevelse? — på nøyaktig samme veier. Også når man ønsker å bryte den daglige tralt og vil gi følelse

og sinn en liten sjangse, må det skje på oppgatte stier og i pakt med motens luner.

Mens altså mange lyrikere vil ta utgangspunkt i opplevelsen, den grønne oase i tilværelsen, som så lett blir konvensjonell, tar Boyson ofte utgangspunkt i noe ganske annet: i det som hindrer en sjel i å føle og oppleve. Han har godtatt som det selvfølgelig utgangspunkt at mennesket er lukket, så det «lyse øyeblikk» blir noe av et under i tilværelsen. Slik har han sikret seg pusterom. Han behøver ikke tvinge opplevelsen frem, men har ro til å vente, til å la sinnet beredes. Han kan la følelsen søke sin langsomme vei ut av dypet, opp dagen, uhindret av oppmuntrende tilrop om å være umiddelbar.

I Boysons dikt møter man et menneske som trosser tidens Molok: travelheten. I våre dager er man hverken stor eller betydelig hvis man ikke kan si og selv tro at man har dårlig tid. Den mest betryggende livsform vi kjenner, den eneste som unnskylder våre feiltrinn og hindrer samvittighetsnag, er den å la seg innfange av en uendelig rekke gjøremål fra morgen til kveld. Vi har det mer travelt enn både presten og levitten på vei til Jeriko og slipper for så vidt lettere enn dem, for vi ser ikke hva vi passerer. (Om det vil bli regnet oss tilgode, er et annet spørsmål.)

Som neppe noen annen har Emil Boyson oppdaget hulheten i denne anspendte virketrang. Det er neppe tilfeldig at et av de få satiriske dikt han har skrevet, rammer viljens travle helter. «Kvelds-salme for mannen» heter dette satiriske diktet og er en mild harselas over det selvopptatte vesen som tror verden går under hvis han ikke overalt er med. Han er så latterlig lite skikket til å møte kveldens hvile når den innfinner seg omsider, uunnværlig som det daglige brød. Når man på sitt leie må overgi seg til natten og mørket, blir alle formet om til lydige barn. For noen er det intet besynderlig i det, — denne lydighet er i deres tilfelle en naturlig forlengelse av dagens gjerning. Men den som har blåst seg opp til en travel personlighet ved hjelp av alle de høyviktige gjøremål, må bli en ganske annen her på terskelen inn til søvnens rike og til drømmens barndomsland:

*En sjel, forlatt av Viljens løgn —
en evje i bunnløse strømme,
et skall det evige tidevanns-døgn
må fylle og må tømme!*

EMIL BOYSON -
en av de mest særpre-
gede lyriske begavelser
vårt land har forstret,
heter det hos artikkel-
forfatteren, dosent dr.
Daniel Haakonsen.

Boyson fikk kritiker-
prisen 1957 og oppbæ-
rer diktergasje.

For mange år siden
gikk han over til katoli-
sismen.

► Her presentert ved en
strek fra hans yngre
dikterår.

Nu er det ikke slik å forstå at Boyson i sine dikt vanligvis utleverer løgnen eller forkynner nye sannheter. Han nøyer seg med å la versene gjenspeile erfaringer hentet fra en ganske annen livsform enn den vanlige: ikke lenger slavens, men det frie, ansvarlige menneskes form. Et første trekk ved den er trangen til å være forberedt.

Det personlige møte med mennesker og ting krever nemlig et sjelelig beredskap, — ikke for å bestemme hva som bør skje og passe det uventede inn i ens egne forventninger, men for å kunne ta timene nettopp slik som de kommer. Det beredskap vi møter i Boysons dikt er en aktpågiven kjærlighet til virkeligheten, en rolig lydighet i slekt med skogens, der den «står vendt mot Dét som skjer fordi det må» og med «så-kornets lydige tillit» — der det dypt i jordens skjød venter sin time. Det er denne beredvillige ro, denne tolmodighet utenfor tidsjaget som belønnes med livets uventede gaver, slik vi ser det i det lille diktet «Isblomster». Det heter her:

*Den lange natt stod, værnløst, sjelens vindu,
rute ved rute, tomhet ved tomhet, vendt
mot evighetens sorte ensomhet der-ute:
stumt stirrende øine uten svar.
Nu bringer gryets stille hånd en drøm,
med hvite blomsters billede blindende hver rute.
Hvad kunde håp og vilje trylle frem
så skjønt som dette, at en ukjent venn
mildt slører alle ruters tomme vé
med disse palmesyners hvite sakrament?
— And ikke på dem. Den store frost er der-ute.*

Men klarest er beredskapet og dets verdier som på den ene eller annen måte, vever seg inn i de fleste av Boysons dikt, klarest er de kanskje tegnet i diktet «Vindu i februar». Ennu er det vinter. Naturen gir livets krefter ro til å vokse og utvikle seg i det skjulte, før det utleveres i sol og vind. Og menneskesinnet trenger på lignende vis å følge sin egen rytme. Hvem vil kunne fatte det som foregår i våren uten å ha hegnet om en umerkelig vekst i sitt eget indre? Men så er vårtegnene kommet før det var grunn til å vente dem, — isblomstenes tid er forbi. Det er som å bli vekket før natten og hvilen er over:

*Så tidlig kaller du mig, du strenge lys?
Du baner dig vei hit inn med ånde-hænder,
og, se! den hvite mur mine ruters kulde
natte-tålmodig bygget omkring min søvn,
bryter du ned og snur mitt ansikt mot dagen —
skjønt alle spirer slumrer dypt under sne,
og grevlingen i sin hule, og ingen drøm
ennu har knurret om vår i hans rustne hjerte!*

Det er en tidlig kallelse, men det lydige hjerte må svare på den:

*... Alene, som alle av menneske-ætt,
med håpende tvil, med nølende tro, må jeg atter
berede mig selv for ditt Unders komme, Natur!*

Men nettopp fordi det har eiet vinterens tolmod og nu er villig til å åpnes for våren, kan det møte morgenen med fornemmelsen av spirer i sitt eget indre, kosteligere enn all vinning den jagede vilje kan attrå. Uttrykkene er nok forsiktige i diktets avslut-

ning, men det er nettopp ekthetens kjennetegn: det dreier seg om intet mindre enn å være hemmelig forbundet med den veldige fornyelse som skal foregå i den lydige natur:

*Og gjennom det brustne søvn-slør på rutens pupille
stirrer jeg ut, og undres, om i mitt sind
kanhende enda en gang et flyktig frø,
slynget av lykkens hånd, har overvintret
og bier sin tid, den hellige prøves tid,
sammen med våren som ligger i svøp der-ute
hvor blikket borer sig ned og intet finner
i havens frost-svarte tomhet, herjet av lys,
mens kullmeisens første rop hen-klinger i ødet uhørt.*

*

Til sist noen ord om tre merkelige dikt som bringer til utfoldelse noen av de muligheter som ligger skjult i det motiv vi har streift: forberedelsens motiv. De er innbyrdes svært forskjellige og er kommet til på ulike tidspunkt i dikterens liv.

Det første vi vil nevne, er «En Passager under Ordre» som ikke er kommet med i «Dikt i utvalg», men står i samlingen «Gjenkjennelse» (1957). Der er noe paradoksalt ved dette diktet, fordi det viser hvorledes nettopp forberedelsens dikter er i stand til å godta det foruroligere ved menneskets lodd: dette at det risikerer å bli hentet til den avgjørende prøve ved en overrumpling.

Diktet bygger på et bilde. Det forestiller seg at mennesket lever i en havn, men hører hjemme på et skip, en fregatt som ligger i havnen med forskjellige gjøremål. Sansene kan fortelle at fregatten snart er seilklar, mange nesten umerkelige tegn kan tyde på det. Allikevel kan mennesket vanskelig la være å innrette sin tilværelse som om det alltid skulle forbli i havnen. Så en dag er det allikevel slutt:

*Det skal ikke hende når du er helt-ut rede;
langt heller når ditt sind, en sobleg morgen
eller en stjernekveld, i søt betraktning
har foldet sig sammen om øieblikkets skjønnhet —
da, med ett, skal korte kommando-rop
og plutselig travlhet rive dig ombord
uten en avskjed; og innen du fullt ut forstår
at tegnene talte sant, står skipet ut,
og fører dig bort — mot landene bak havet.*

Det andre diktet av de nevnte tre har Boyson heller ikke villet ha med blant de utvalgte, — uvisst av hvilken grunn. Om det er enklere i formen enn hans diktning pleier være, hører det allikevel med til det ypperste han har skrevet. Diktet heter «Brudden» og står å finne i «Tegn og tydning» (1935). Det er den tyske kvinne som taler i dets vers:

*«Mænn har snust på mig; jeg viste alle
venlig hån som jagde dem på plass...
Hvor jeg følte blodet lavmælt kalle,
gikk jeg koldt forbi med rolig trass.*

*...
Og med åpne øine vil jeg vove
og i frihet velge mine bånd;
full av mod som vêt hvad det tør love,
skal jeg ydmykt skjelve i din hånd.*

BLIKK på TIDEN

TRAGISK ANSVAR

■ Når dette skrives, er Marie Hamsun's nettopp utkomne bok «Under gullregnen» den nær sagt altoppslukende begivenhet i vårt lokale åndsliv. Der er visst ingen fare for at begivenheten skal forta seg innen dette leses. Av flere grunner. Den første er at fru Hamsun, i mindre format, gjentar bedriften fra fire år tilbake, da hun utga «Regnbuen» — dvs. bekrefter seg selv som en ypperlig skribent i skyggen av selve det store tuntreet i norsk stilkunst.

Ellers må denne boken ikke bare sammenholdes med «Regnbuen», men med Knut Hamsuns egen siste bok «På gjengrodde stier». Begge disse bøkene taler nemlig åpenhertig om det samme: Krigs- og etterkrigsårene i familien Hamsun. Det er et dyktig ført defensorat. Ikke dyktig nok til å forklare, ennsi forsvare, dette uantagelige, at Knut Hamsun og hans nærmeste ga sitt sinn og hjerte til et system som selv de umodne i dette land kunne se var menneskefiendtlig og forbrytersk, og som midtveis i dette århundre reiste et gigantisk monument av millioner uskyldige døde. Men hustruens skarpe brodd treffer oss alle sikkert og smertelig som Knut Hamsuns egen, når hun usentimentalt og avklart skildrer den behandling de begge fikk etter frigjøringen. Bevares — ingen av dem ble hverken slått eller sparket. Men Marie Hamsun overbeviser oss igrunnen langt på vei om at der skjedde verre ting.

«Under gullregnen» inneholder nemlig blant annet en meget alvorlig og detaljert anklage mot navngitte myndigheter for et

— Det viser seg etter hvert at diktet om kyskhed blir et dikt om beredskap, og det vil her videre si: om muligheten for å skjenke den fullkomne gave.

Det tredje av diktene er kommet med i «Dikt i utvalg» og heter «Påskekveld». Det handler om det underlige opphold i tiden og i liturgien mellom langfredag og søndag morgen. Dikteren søker å verne om denne evighetens søvn som en egenart'et og selvstendig time. Det er ikke lenger korsets tid, og påsegryet skal heller ikke foregripes. Som aldri før gjelder det å være rede, i taushet og uvirksomhet. På sett og vis er nettopp denne lørdag prøvestenen på om man er bundet til tidens hjul og ikke kan la være å skjule seg i det forgangne eller i det kommende når nuet blir for krevende, — for krevende fordi det intet har å distrahere med, ingen nærværende pine, ingen gjenerobret glede:

*Skjønt vi vet, vor lodd er alt beredt
førend vi vor første sorg har sett . . .*

*Lat oss nøle i den hvite kveld
midt imellem verden og oss selv;
ikke bryte horisontens ring,
ikke vildre av de skapte ting —*

*famle varlig over sjelens grunn,
skåne evighetens lette blund;
Alt skal være som om intet var,
Alt stå rundt oss lik et usagt svar!*

Daniel Haakonsen.

tillitsbrudd som fortøner seg som en uhyrlighet, ja som — uforvarende, men reelt — kommer til å fortone seg som et grovt tilfelle av sjelelig tortur. Hvis det er riktig hva Marie Hamsun under forfatteransvaret skriver, at opplysninger som hun mot uttrykkelig diskresjonsløfte ga om ekteskapet med Knut Hamsun, for å hjelpe ham, ble tilgjengelig nær sagt «for hvemsomhelst, for hele offentligheten, i det store dossier», og også kom ham selv for øye, da fryser og opprøres man. Bruddet mellom ektefellene, midt i en fortvilet nødssituasjon for dem begge, er et tragisk stykke selvbiografi. Vi kan for vår del ikke skjønne kritikere som tilsynelatende med sinnsro betrakter det ene og alene som litteratur — her er et ansvarsforhold som skriker etter å bli klarlagt.

Vi tror også at en sen ettertid vil stå fast ved det vesentlige i dommen over Knut Hamsuns triste politiske rolle. Men vi tror at den samme ettertid vil ta meget hardt på den behandling Knut og Marie Hamsun fikk etter frigjøringen — ikke bare i seiersrusens forvirring, men i årevis etterpå. Det er en dom som kanskje kan mildnes noe dersom vi — provosert av Marie Hamsuns indignerte og verdige prosa — tar oppgjøret nå.

BONAE VOLUNTATIS

■ Lektor Eilert Dæhlin, lederen for Norsk Menighetsinstitutt, representerer meget av det beste i den vitalitet og selvbesinnelse som en har kunnet konstatere hos våre lutherske medkristne etter siste krig på tross av allehånde lærestridigheter og steil legmannsindividualisme. Han seiler øyensynlig i adskillig motvind — den strøm av kirkelighet som løper gjennom protestantismen ellers i verden har som kjent arge og innbitte motstandere i Norge. Dæhlin søker åpenbart, med godvilje og virkelighetssans, å fylle med liv de uttærede kadrer som den statskirkelige organisasjon innebærer, og mon han ikke etter hvert vil se resultater av sitt arbeide? Man behøver ihvertfall ikke å være lutheraner for å håpe det: I avkristningens tideverv er det en konsolidering av den kristendom som ennå finnes her i landet vi alle bare kan ønske og oppmuntre — med kristendommens felles arv i Norge for øyet.

I et intervju med «Morgenbladet»s Erik Egeland (17. oktober) taler lektor Dæhlin om sitt syn på apostolatet og kallstanken, i ordelag som er så enkle og fundamentalt kristne, at de synes oss å stige over konfesjonsgrensen med sannheter som også vi katolikker gjorde vel i å ta til oss og omsette i virkelighet innen vårt eget arbeidsfelt:

«— Hvordan er De kommet i denne stillingen?

— Etter fjorten år som lektor i Oslo, et arbeide jeg satte umåtelig stor pris på, ble det etter hvert utålelig for meg at den ungdom jeg hadde under kateteret ikke skulle ha en virkelig menighet å gå til — som kunne gi dem et kristent fellesskap og først og fremst utfordringen.

— Utfordring til hva?

— Til å leve livet for Gud.

— Hva betyr det egentlig?

— At eksamener, pene jenter, flotte hus, biler, karriere, må ned i rekken i forhold til det å spørre etter Guds vilje.

— Hvordan spør man etter Guds vilje?

— Klarhet over hva som er Guds vilje for meg og alle andre mennesker kommer først når vi er lydige i de nærmeste oppgaver. Hopper vi over lydighet i ett forhold, betyr det uklarhet i det neste. Derfor er så mange mennesker idag i vill uklarhet når det gjelder Guds mening med deres liv.

— Får man ungdom med idag, bare ved å mane dem til lydighet?

— Nei. Forutsetningen er at det blir gjort ganske klart hva kallet går ut på, så man vet hva man skal lyde.

— Synes De at den norske kirke har gjort det?

— Nei. Men dette er et solidarisk og ikke et kaldt nei. Og her er vi ved den egentlige årsak til at jeg har engasjert meg i kirken gjennom Menighetsinstituttet.

— Hva mener De er «kallet»?

— For meg er dette dødsens alvorlig. Tiden er kommet da kirken må si ganske klart fra til den unge generasjon at den

står på valg mellom å dyrke levestandarden, Mammon eller Gud. Dette er to totalt forskjellige livsholdninger. Den første har størsteparten av vårt folk som tilhengere. Den annen er vi ved å glemme.

Jeg vil gjerne at kirken skal utfordre ungdommen til å bli *Kristi efterfølgere*. Hvis vi skjønner hva dette betyr, så vil vi forstå at vi i det kristne evangelium har et ideal for den unge generasjon, som ingen annen ideologi kan måle seg med.

— Er dette ideal av uoppnåelig art?

— Kristus er noe annet og mer enn et ideal, han er først og fremst en gave. Og en gave er det ikke spørsmål om å oppnå. Den tar man imot.

— Hvordan vet man at man mottar den?

— Det vet man når man har tatt det første skritt i efterfølgelse.

Vi er ved et sentralt punkt her: den unge generasjon får ikke den hjelp den trenger av kirken. De unge er avhengige av det enkreste og mest effektive av alle pedagogiske virkemidler: *Eksemplet*.

Jeg er redd det er for få av oss som er ledere, som gir et klart eksempel på Kristi efterfølgelse. Det er få av oss som har bare denne lidenskap. Derfor er vi stadig på defensiven når det gjelder å møte sekulariseringen i Norge.»

ET NÅDESTØT?

Den Norske Forleggerforening har nylig (30. september) fremlagt som dokument en «Uttalelse om straffelovrådets innstilling av 24. juni 1957, om forandringer i straffebestemmelsene om pornografi m. v.». Det er med andre og enklere ord — ennå en gang! — den «utuktige» litteratur det gjelder.

Det er vel neppe *top secret* at det er Cappellens Forlags kløktige direktør Henrik Groth som har ført pennen på forleggerens vegne. Det taper de såvisst ikke på: Hans kritikk av lovforslaget er formet med en skarp logikk og en diskret ironi som nok gir juristene ett og annet å tenke på. Hvor man så legger sin sympati i denne saken, så er det nemlig et uforbikommelig faktum at lovforslaget virker pinlig lite gjennomtenkt, tendensiøst fortolket og uklart begrunnet. Det er såmen ingen parter tjent med.

Spørsmålet om lovregler mot bestemte kategorier litteratur — og her utelukker vi da den klart ulitterære, kommersielle spekulasjon i pornografi som visst de fleste er enige om å la politiet ta seg av — er et ytterst vanskelig problem. Det engasjerer i virkeligheten tankebaner som ingen av partene i debatten har hatt mot til å ta opp: Kunstens funksjon og grensene for samfunnets myndighet. Det er størrelser som er nær sagt udefinerbare innenfor det kulturelle oppbrudd vi lever i, og en lovgivning som ganske rolig later som om der finnes alment anerkjente regler her, beveger seg sant å si langt borte fra virkeligheten.

For katolske kristne er det en selvfølge at ikke bare den grovere kommersielle pornografi, men også visse kategorier litteratur (i ordets mer krevende betydning) kan virke nedbrytende på sinnsverdier som i vår mennesketolkning er de fundamentale og som skal beskyttes. Spørsmålet er bare om den *personlige* og *trivillige* diskriminasjon overfor det skrevne ord som dette pålegger den overbeviste kristne, bør søkes omsatt i

Advokatene (av Daumier). - Ett og annet å tenke på.

almengyldige lovregler innenfor et samfunn som det vi lever i. Det har fantes tidsaldre da kulturmønstrer var så kristent at en slik lovgivning ennå hadde dekning ikke bare i rettsfølelsen, men i en enhetlig oppfatning av hele menneskelivet. Der finnes også idag samfunn — sjeldne sådanne — hvor man med noen rett kan hevde at et slikt uniformert kulturmønster ennå svarer til selve livsfølelsen, og følgelig kan finne et visst uttrykk i lovgivningen.

At vi her i Norge befinner oss langt fra en slik situasjon skulle være selvinnsynende, samfunnets formelt konfesjonelle karakter til tross. Det tilsier juristene å vise stor tilbakeholdenhet når det gjelder å overføre initiativer på dette område fra den personlige etiske holdning til statlig tvang. Vi tviler — med det ovennevnte forbehold for den ulitterære spekulasjonen i pornografi — på at det er ønskelig. Men om det skal gjøres, må begrunnelsen etter vår oppfatning være ganske annerledes vant enn i det dokument som de norske forleggerne her med rette henger ut til kritikk.

MANN AV HUSE

«Presten i Uddarbo» heter en søt og vennlig B-film av kristelig innhold som har fått indremisjonsfolket til å svelge sine filmhemninger og utstede enslags alminnelig mobilisering. Det er en sympatisk fortalt solskinnshistorie om en svensk prest — ikke uten longører og av og til farlig på grensen til det sentimentale, men utmerket tolket av den gode Bergman-skuespilleren Max von Sydow, og med en enkel, god moral.

Adopsjonen kan ikke ha skjedd aldeles uten betenkning, i et avisintervju blir der fra kristelig hold endog fastslått at filmen protesjeres først og fremst for «det vanlige kinopublikum», mens «kristenfolket selv vel kan greie seg den foruten».

Nå har visst kristenfolket — eller store deler av det — sunt vett nok til selv å ta denne filmen i øyensyn, forøvrig på offentlige oppfordringer fra flere av sine pastorer, og meget er sikkert vunnet ved det. At der på kristent hold finnes et kvalifisert forhold til en opinionsfaktor av filmens omfang og betydning, er jo egentlig et ytterst viktig kulturellt faktum. Det har vært — og er — dessverre sørgelig vanskjøttet hos oss. For å være meningsberettiget i filmdebatten må en innse at en film ikke bare kan ha en god eller dårlig moral, men at den kan være god eller dårlig kunst, og at der dypest sett ofte er en meget betydningsfull sammenheng mellom disse to sider ved filmen.

Å snu ryggen til filmen i en tidsalder som vår, må nødvendigvis fortone seg som ren og skjær virkelighetsflukt og livsangst i våre samtidiges øyne. Det skal ikke nettopp overbevise dem om kristendommens åndsmakt. Men der finnes i virkeligheten ikke noe *no mans land* mellom strutsapolitikken og det håndfaste, målbevisste arbeide med filmens problemer på kristent hold. — Det er således ikke mulig for norske kristne med brask og bram å bekranse en «kristelig film» hvert fjerde eller femte år (Luther-filmene — «En mann ved navn Peter») ut fra noe overbevisende filmskjønn, dersom dets forhold til filmen som opinionsfaktor *ellers* savner bredde og forståelse. Det er nemlig ikke først og fremst de «kristelige» filmene som er betydningsfulle — noen av dem, som de gigantiske «bibelfilmene» i pappmasjé og løsskjegg er tvertimot direkte forflatende. Det er særlig sannhetens og renhetens fryktsomme nærvær i de «verdslige» filmene som burde kalle på kristenfolkets gjenkjennelse og kommentar, for bare her møter vi noe som troens menneske hardt trenger til å oppdage: Broene over til det vantro og søkende sinn.

Visst er den moderne filmproduksjon beheftet med en smuss og en vulgaritet som er kristensinnet uverdlig. Men der er da hvert eneste år perler iblant — og det har betydning for flere enn den troende selv at han får øye på dem og gleder seg over dem.

Frater Candidus.

DANSKE PRESTER SOM KONVERTITTER TIL DEN KATOLSKE KIRKE

J. Rudfeld, A. Strange, O. Rørdam Bonnevie: «Kirken kaldte mig hjem.» Sankt Ansgars Forlag. København, 1959.

I Danmark er den katolske kirke det største kirkesamfunn ved siden av den danske folkekirke. Blant de siste års konvertitter har der også vært flere prester. Siden 1945 har således 3 teologiske kandidater, 15 teologiske studenter og 5 prester gått over til den katolske kirke. Tre av disse prester, sogneprestene Rudfeld og Rørdam Bonnevie, og hjelpeprest Strange, har nylig gitt ut en liten bok med redegjørelser for de grunner som førte til deres konversjon. Denne boken, med undertittelen «Tre forhenværende præster i folkekirken om deres overgang til katolsk kristendom», er simpelthen spennende lesning. Vi blir vidne til langvarige og alvorlige samvittighetskamper før de omsider tar det endelige skritt. Alle tre blir stillet overfor det problem som for enhver prest er — eller burde være — av så fundamental betydning: Kirkens sanne vesen. Presten representerer kirken. Hans kall er å forkynne det kristne budskap på kirkens vegne. Da må han kunne stå på fast kirkelig grunn, og kunne være overbevist om at hans kirke lærer den hele og uavkortede kristne sannhet. De tre prestene vi lærer i denne boken ble alle tidlig stillet overfor spørsmålet om kirkens sannhet. Og det førte dem alle til i den katolske kirke å se den kirke som Det nye Testamente kaller «sannhetens støtte og grunnvoll».

For pastor Rudfeld meldte spørsmålet seg da han mot slutten av sin studietid fulgte professor Skydsgaards øvelser over det kjente verk av svenske teologer, «En bok om kyrkan». Den interesse for svensk teologi som herved ble vakt, førte Rudfeld til et par studieopphold i Uppsala. Der kom professor Fridrichsen til å bety meget for ham. Av ham ble han ført inn i Det nye Testamentes syn på kirken. Et senere opphold i England brakte ham i kontakt både med den anglikanske og den katolske kirke. Dette førte så til den krise som tvang Rudfeld til den erkjennelse at den danske folkekirke mangler flere av de vesentlige elementer som konstituerer Kristi kirke. Etter lang betenkning og tunge kamper måtte han av troskap mot Kirken forlate den kirke han gjerne hadde villet, men ikke kunne fortsette å tjene, fordi han i den ikke lenger gjenkjente Kristi kirke.

Hos pastor Strange blir vi vidne til hvordan han allerede året etter at han hadde begynt sitt virke som prest i folkekirken sendte ut et skrift «Hvor er Jesu Kristi kirke?» Problemet den unge prest ble stillet overfor var dette: Enten har kirken den dag i dag apostoliske etterfølgere, eller den er henvist til stadig nye apostler. Det første så han virkelig gjort i den katolske kirke. Der levet den apostoliske fullmakt videre i lett kjennelige og lett påviselige personer, nemlig de apostolisk gyldig viede biskoper. I protestantismen gjaldt prinsippet at kirken sta-

dig nytt kaller menn til apostolisk virksomhet. Her kunne gyldigheten av kallet bare bekreftes av Gud selv, og ikke ved noen ytre embetsmessig forpliktende autoritet.

Imidlertid sto det for Strange som om også protestantismen i praksis bygger på et katolsk autoritets- og embetsprinsipp. Der finnes solide lands- og folkekirker med biskoper og prester, dogmer og sakramenter. Hver protestantisk kirke lærte og handlet som om den var selve Kirken. «Man ble simili-katolikker kirkelig sett», skriver Strange. Men dermed ble han stillet overfor spørsmålet om hvilken er den rette Kristi kirke. I boken «Hvor er Jesu Kristi kirke?» skrev han: «Den katolske kirke hævder den dag idag uforfærdet, at dens biskoper og præster, at dens ledere er apostlenes sande arvtagere; enhver kan trygt bygge på dem. — Men til Rom kan vi ikke gå.»

Så viser Strange oss i sin beretning at han allikevel måtte gå til Rom. Det skulle ennå ta seksten år før han nådde til målet. Til slutt står det for ham at «hvis den katolske Kirke må betraktes som bedraget og som bedrager, kan der ikke mere bygges noget op. Så er kristendommen godtgjort som et problem, den enkelte må løse efter bedste evne — eller lade ligge. Det nytter ikke at tøve længere. Jeg må frem til det store skriftemål — frem til den hellige kommunion. Det må blive påske også for mig. Hvorfor ikke følge røsten, der toner gennem tider og slægter: «Her er Guds hus og Himlens port, træd ind...»

Pastor Rørdam Bonnevie møtte problemet om kirken fra første stund av i selve den danske folkekirke. Allerede i sin egen kirke fant han de katolske verdier som skulle komme til å bety stadig mer for ham. Men samtidig ble det stadig klarere for ham at disse verdier her var løstrevet fra en større sammenheng. Hans konversjon ble således en stadig dypere tilegnelse av den katolske arv i folkekirken, inntil han innser at denne arv bare innenfor den katolske kirke kommer til hel og harmonisk utfoldelse. Hans konversjon skjedde derfor, som han selv skriver, «gennem en række små, men afgørende tildragelser, som jeg til at begynde med knapt nok lagde mærke til, men som mere og mere ved Helligåndens vejledning gav mig lys til at se, at den katolske arv inden folkekirken har en indre konsekvens, og at denne konsekvens peger mod Rom. Til sidst, gennem et flerårigt studium af katolsk teologi — samtidig med min prestegerning — så jeg punkt for punkt, at den katolske Kirke havde ret. Det billede, Luther havde givet af den, var forvrænget. I den katolske Kirkes ansigt genkendte jeg nu Kristi ansigt. Derfor var min konversion ikke et brud, men en konsekvens, sandhedens konsekvens.»

Et karakteristisk trekk som vi møter hos disse tre konvertitter er at de alle vedblir å se med forståelse på den kirke de har sett seg tvunget til å forlate. Her avviker deres beretninger på en sympatisk måte fra de ofte hatske angrep på den katolske Kirke som vi møter fra forhenværende katolske munk og prester. Mon ikke den psykologiske forklaring til et slikt fenomen ligger i at et frafall fra den katolske kirke innebærer et brudd, mens en konversjon til den katolske kirke som regel skjer gjennom en vekst og en modning. En konversjon til katolisismen er ingen fornektelse av de kristne verdier man har levet på, men en bekreftelse og en utdypelse av dem.

Det er en glede å anbefale denne lille boken. Den vil sikkert bidra til å stille mange spørsmål i nytt og klarere lys. Den lærer oss ikke bare å kjenne tre fine og sympatiske mennesker. Først og fremst lærer den bedre å kjenne den kirke som kaller alle til seg, ikke som fremmede, men som sønner der vender tilbake til sitt eget hjem.

Finn D. Thorn, O.P.

Den nye danske boken

KIRKEN KALDTE MIG HJEM

av J. Rudfeld, A. Strange og O. Rørdam Bonnevie

kr. 11.60 heftet, leveres omgående fra

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo.

Tlf. 42 37 43.

Poul G. Lindhardt: *Helvetesstrategi*. J. W. Cappelens Forlag, Oslo 1959.

«Fortapelsen er menneskets virkelighet, bare frelsen er en mulighet.» Dette er ikke noe paradoks, men den danske professor Lindhardts sammenfatning av sitt syn på læren om himmel og helvete. Han vil ikke vite av noen «frelsesvisshet», som et slags opphøyet stade, hvorfra vi trygt kan dømme *andre* til helvete; vi kan ikke tillate oss å nære noen forventninger for oss selv, bare håpe på barmhjertighet, — som Paulus sier: «arbeide på vår frelse i frykt og beven», gjennom et liv opptatt med kjærlighetens gjerninger. Lindhardts ærend er kanskje aller best uttrykt i det Kierkegaard-sitat han bringer: «Det er aldri falt meg annet inn enn at ethvert *annet* menneske sakens ble salig, kun med «meg» var det i «mine» tanker tvilsomt. Ja, hadde jeg grepet meg selv i å tvile om noe annet menneskes salighet, det ville for meg ha vært nok til å fortvile om min.» Livet i selvtilstrekkelighet er da det som i første hånd er et liv i «fortapelse», mens det er det selvforglemmende liv som utgjør frelsens mulighet — og som også kalles det «evige liv».

Dette er tanker man gjerne skulle sett Lindhardt utvikle videre. Men det forblir med antydninger. Noe reelt teologisk oppgjør finner ikke sted, — sannsynligvis fordi han resonnerer innenfor et filosofisk-religiøst system hvor etikken stadig blander seg inn i erkjennelsesteorien: Abstrakte definisjoner betraktes som synd. Hertil regnes uten videre all tale om det «hinsides». Derfor polemiserer han også mot uttrykket «fortapelsens mulighet», som etter hans oppfatning bare er en ny og finere måte å henvise «de andre» til helvete på, etter gammel oppskrift, — han kan ikke se at uttrykket i virkeligheten er skapt for dem som ikke deler hans erkjennelsesteoretiske anskuelser, men vel ellers kunne tenke seg å følge hans eksistensetikke ganske langt på vei. Dette vil imidlertid ikke Lindhardt vite av, og han bygger sitt system på en høystegen vurdering av evangelienes både historiske og religiøse verdi: Ennå en gang skal reformasjonen omsider finne sted, ennå en gang har en protestantisk teolog funnet frem til den «egentlige kristendom». At noen imidlertid på de kildekritiske premisser, som tydeligvis er professor Lindhardts, overhodet gidder konstruere seg et «Kristi budskap», vil for oss alltid bli stående som en gåte. Og når professoren så ut fra denne konstruksjon, gjennom et ensidig og hatsk historisk referat, vil påvise, at ingen kristne teologer før ham noen sinne har ivaretatt troens interesser, men bare «rettroenhetens, kirkepolitikens, den personlige sikkerhets» — da legger vi hans bok på hyllen med en stille hoderysten: Professorens eget sikkerhetssystem ser sannelig ut til å være vanntett nok. Og dermed er alle parter, og de vantro ikke minst, mer enn noen sinne overbevist om sin egen fortreffelighet. Og det var vel egentlig ikke meningen?

Erik Gunnes, O.P.

ERKEBISKOP LUCAS HOS KONGEN

Den apostoliske visitator til Norden, Hs. Høyærv. erkebiskop Martin Lucas, ledsaget av Hs. Høyærv. biskop dr. Jac. Mangers, ble 14. oktober mottatt i audiens hos Hans Majestet Kong Olav V.

Den apostoliske visitator har for en tid siden opprettet fast bopel i Stockholm.

Den katolske presse — et virkelig apostolat

Den katolske presse i Norge, — det er praktisk talt bare bladet *St. Olav*, men så abonneres det på av en mengde utenom katolikkenes rekke, og leses flittig på landets folkebiblioteker, institutter og i avisenes redaksjoner. Det når derfor å formidle katolsk-kristen tanke og nytt fra Verdenskirken virksomhet til et betydelig antall mennesker i vårt land i dag.

Mens en jevn om enn langsom vekst i bladets opplag kan noteres fra år til år, er det interessant å følge med i den katolske presses ofte dynamiske utvikling i andre og større land, der opplagene går opp i hundretusener og publikasjonene varierer fra dagsaviser til elegante måneds- og kvartalsskrifter. I Paris var det således en betydningsfull kongress i september i år; det var det såkalte Nasjonale sentrum for katolsk presse som hadde samlet nesten to tusen delegerte fra pressekomitéer rundt om i Frankrike.

Kongressen ble et levende vitnesbyrd om den katolske presses universalitet og mangeartethet. Der var representanter for alle sorter publikasjoner, fra den store dagsavis *La Croix* til barneblader, og naturligvis alle de kjente uke- og månedsblader.

Distributører av katolske publikasjoner i Frankrike vil heretter føre *alle* de forskjellige aviser og blader innenfor den katolske presse; på den måten kan man få oversikt over de mange tendenser og retninger som den katolske presse representerer i et land med så mange katolikker av ulike politiske, sosiale og kulturelle oppfatninger.

«De katolske aviser støtter mange forskjellige opinioner på en flerfoldighet av områder», sa kardinal Feltin i sin avslutningstale på kongressen. «De er forenet gjennom den samme tro, den samme lydighet mot Kirken, den samme apostoliske iver. Forskjellen mellom dem viser den respekt Kirken har for meningsfriheten i alle saker som ikke berører troens depot som den er vokter av. Men følgelig kan ingen når det gjelder disse frie områder, foregi å representere Kirkens sannhet.»

En annen taler fremhevet i et foredrag om den katolske presse som instrument i apostolatets tjeneste, den spesifikke karakter ved dette apostolat. Dets virkning blir bestemt ikke bare av troskapen mot Kirken, men også av dets troskap mot sin egenart og tidens spesielle krav.

Forholdene i Frankrike er vidt forskjellige fra våre hjemlige. Men felles for alle katolikker er at hver enkelt kan bidra til å gjøre den katolske presse til et virksomt middel i apostolatets tjeneste. Det er et tidens krav også hos oss — og når vi har bare ett katolsk tidsskrift, slipper man problemet med å finne ut hvilket blad bør støttes og hvilket er best. Hos oss gjelder det ganske enkelt

ST. OLAV!

KIRKEKOLLEKTEN i alle kirker og offentlige kapeller i Oslo Katolske Bispedømme tilfaller 1. november, Allehelgenssøndag, bladet

ST. OLAV

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Innenfor KATOLSK FORUM's ramme gir dominikanerne i Oslo også dette semester en egen foredragsserie i forlengelse av det vanlige program — dvs. fra og med 3. november til og med 1. desember.

Disse foredragene, som også finner sted hver tirsdag aften kl. 20 i St. Dominikus Kirke, vil i noe kortere form (ca. 3/4 time) ta sikte på en mer sentralt religiøs informasjon, til fordypelse av den kristne tros livskilder. Første serie, som ble påbegynt i vår-semesteret og fortsetter her, gir en grundig, aktuell og lett tilgjengelig fremstilling av sakramentenes — nådemidlenes — betydning for menneskelivet.

Tirsdag 3. november kl. 20:

PRESTEDØMMET I DEN KATOLSKE KIRKE. Ved pater Finn Thörn.

Tirsdag 10. november kl. 20:

EKTESKAPET I GUDS SKAPERPLAN. Ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

Tirsdag 17. november kl. 20:

EKTESKAPET SOM SAKRAMENT. Ved pater Thomas Patfoort.

Brev fra Danmark

Julen nærmer sig med raske skridt. Til juletiden hører i Norden *julehæfter*. Men mange af dem har kun lidt eller intet med den store kristne fest at gøre. I Danmark udsender vi katolikker igen et katolsk julemæfte, «JULEKÆRTEN», ligesom i årene 1928 til 1954. Norge har jo sit fine, gamle KIMER, I KLOKKER. Det har flere af os gennem årene været meget glade for. Men mon ikke flere i Norge også kunne tænke sig at købe det danske Julekærten?

Julekærten 1959 udkommer i disse dage. Det er redigeret sådan, at enhver, for hvem julen endnu er en kristen fest, kan få udbytte og glæde af det. Det er altså ikke uforståeligt katolsk for andre kristne brødre.

Julekærten er præget af vor juleglæde over julens egentlige mening, men også både af nordisk julefejring og interesse for den store verden udenfor Skandinavien. Man har tilstræbt at give hæftet virkelig kulturværdi, men også hygge og munterhed. Det indeholder læsning for alle i familien. Hæftet er rigt illustreret med farvefotografier, tegninger og sort-hvide fotos. — Lad os antyde en indholdsfortegnelse: 1) Omslag: krybbebillede i farvefoto. 2) Julesang. 3) Bibelsk fortælling om Marta og Maria (Anna Lenah Elgström). 4) Kort, gammel juleprædikenen. 5) «Guds håndlangere og byggeordenen» (pater Ronald Hölscher, O.F.M.). 6) «Gadedrengenes farm» hos Fader Americo (Estrid Ott). 7) Ferie i Nazareth (Magna Hartvig). 8) Helligtrekonger-legende. 9) Danske juleskikke (pastor K. Benzon). 10) Præst og skotte (humor). 11) Jensens juleaften (humoreske af Bene Larsen). 12) Vedlagt bilag: stort farvefoto af pave Johannes XXIII (egnet til indrammet at være det katolske hjemspaveportræt) med hilsen til alle kristne fra Hans Hellighed. 13) Moderne kirkekunst i Assy (med farvefotos — pater Drouzy O.P.,) m. m.

Som De ser, får man et helt overflødigshorn for bare 5 danske kroner. Julekærten er egnet til julegave

og kan bestilles sendt, hvorhen det ønskes. De kan indsende bestilling på Julekærten til forlaget *Pauluskredsen* (Frederikssundsvej 225, København, Brh.), eller bede Deres egen boghandler skaffe det. I Danmark sælges hæftet i alle landets boglader.

f. *Pauluskredsen*.

Knud Ballin. Olaf Jan Ballin.

«Ungdomsforbundets Venner»

Ungdommen av i dag er byggestenene til den katolske kirke i morgen. Kirkens posisjon årene fremover er avhengig av de unges innstilling overfor Kirken. Derfor betrakter mange Kirkens ungdomsarbeid som et av de viktigste felter innenfor legmannsapostolatet. Her i Norge drives dette arbeide på mange plan; vi har Unge Norske Katolikkers Forbund og de lokale ungdomslag og -grupper. U.N.K.F. driver bl. a. ungdomsskoler i praktisk katolisisme (Sommerskolen og Vinterskolen) og utgir ungdommens eget blad, «Katolsk Ungdom».

For å drive dette vidt forgrenede ungdomsarbeid trengs, foruten personlig innsats fra ledernes side, velvilje og interesse fra folk, og fremfor alt en økonomisk bakgrunn. Nå er situasjonen den at U.N.K.F. overhodet ikke har mer penger. — Det er imidlertid opprettet en støtteorganisasjon kalt U.N.K.F.s Venner, og gjennom denne kan interesserte holde seg orientert om ungdomsarbeidet ved at U.N.K.F. sender sitt blad «Katolsk Ungdom», og referat fra generalforsamlingene til medlemmene. «Vennene» har også adgang til og talerett på generalforsamlingene. På den annen side hjelper medlemmene U.N.K.F. ved forslag og idéer, og støtter økonomisk ved en medlemskontingent. Medlemskapet koster kr. 10 pr. år eller kr. 100 en gang for alle; andre alternativer etter ønske. Kontingenten betales over U.N.K.F.s postgirokonto nr. 193 25. Vennligst skriv tydelig navn og adresse på talongen av hensyn til distribusjonen av «Katolsk Ungdom».

Vi håper på fortsatt støtte fra gamle medlemmer, og håper inderlig at mange nye kommer.

Unge Norske Katolikkers Forbund.
Akersveien 5, Oslo.

BASAR

til inntekt for DOMINIKANERNES nye kloster avholdes

på Sankta Katarinahjemmet, Gjørstadgt. 8, Oslo, fra søndag 8. november til og med mandag 23. november.

Åpent hver dag fra kl. 20.

NORSK TEATERFORESTILLING KL. 20

«JEAN DE FRANCE	}	Søndag 8. november
eller		Torsdag 12. »
HANS FRANSEN»	}	Lørdag 14. »
		Torsdag 19. »
av Ludvig Holberg.		Lørdag 21. »
		Søndag 22. »

FRANSK TEATERFORESTILLING KL. 20

Au programme:	}	Onsdag 11. november
«Hauviette, l'amie de Jeanne».		Mandag 16. »
(Extraits du «Mystère de la Charité de Jeanne d'Arc» de Charles Péguy.		Onsdag 18. »
La force du Cuvier. (XV.s.)		

KONSERT-AFTEN

Søndag 15. november kl. 20:

Medvirkende: Gunnar Ørbeck, violin.
Pater Thoralf Norheim, klaver.

BARNEFORESTILLING

Søndag 15. november kl. 12.30	}	DUKKETEATER
Tirsdag 17. november kl. 17.00		

MANDAG 23. NOVEMBER KL. 20

Underholdning. Trekning.

UTLODNING BUFFET LYKKEJUL

UTLANDET

VATIKANET

«Det andre vatikanske konsil.»

Etter Pavens ønske skal det kommende økumeniske kirkemøte kalles «Det andre vatikanske konsil», har kardinalstatssekretær Tardini bekjentgjort i en samtale med journalister i Roma. I Vatikanets kretser holder man for sannsynlig at konsilets seanser vil finne sted både i St. Petersdomen og i kirken St. Paul utenfor murene, for på den måte å skaffe plass til alle deltagerne.

Kardinalstatssekretæren opplyste videre at innbydelse fra Vatikanet er utgått til 2 700 biskoper, ordensforstandere og katolske universiteter om å fremkomme med forslag til konsilet, og at rundt 2 000 svar allerede er innkommet. Disse forslag vil bli gjennomgått av den forberedende kommisjon, som vil ha avsluttet sitt arbeide til påske 1960. De vil da bli fremlagt for pave Johannes XXIII i en sammenfattet form. Man antar at en kardinalkommisjon vil tre i stedet for den nå forberedende kommisjon, og at den vil overta den avsluttende forberedelse til konsilet. (KNA)

Konsert av Wiener-symfonikerne.

Det storslagne musikkverk «Te Deum» av Anton Bruckner ble i midten av oktober spilt i Vatikanets aula av Wiens symfoniorkester med assistanse av et fremragende sangkor og solister fra Wieneroperaen.

Det østerrikske kulturinstitutt i Roma hadde arrangert konserten til ære for pave Johannes XXIII. Foruten nevnte verk av Bruckner spilles Mozarts g-moll symfoni, et utdrag fra Haydns oratorium «Skapelsen» og Schuberts ufullendte symfoni.

Det var første gang at en utenlandsk kulturorganisasjon sto som arrangør av en konsert i Vatikanet, og som det var innbudt en rekke kjente personligheter til i Pavens navn. Alle de kardinaler som bor i Roma, tallrike erkebiskoper, biskoper, det diplomatiske corps ved Vatikanet og 1 300 øvrige innbudte personer overvar konserten.

Paven ga selv tegn til applaus etter de forskjellige musikkstykker, og etter konserten lot han seg forestille for kunstnerne og overrakte dem en pontifikatmedalje til minne om begivenheten.

Niels Stensen — pilegrimer hos Paven.

Pilegrimer fra bispedømmet København, Osnabrück og Firenze møttes i midten av oktober i Roma, og ble motatt i spesialaudiens av pave Johannes XXIII. Under audiensen ble fremført en anmodning om saligkåring for Niels Stensen. Talsmann for pilegrimene var hjelpebiskopen av Firenze, mgr. Florit, ellers deltok også biskop Suhr fra København og biskop Wittler fra Osnabrück i audiensen.

Første tale på engelsk av Johannes XXIII.

Paven har for første gang brukt det engelske sprog i en offentlig tale. Det var i anledning av hundreårs festlighetene på det nord-amerikanske kollegium i Roma, hvor 18 kardinaler, 90 biskoper og ca. 400 amerikanske studenter var til stede. Grunnen til at så mange geistlige

var forsamlet der var også den forestående saligkåring av den amerikanske ordenssøster Elisabeth Anne Seton. Det er den første amerikanske statsborger som blir tildelt denne høye verdighet.

Før sin tale på engelsk, holdt Paven en lengere tale på latin, hvor han ga uttrykk for sin kjærlighet til det amerikanske folk og de amerikanske katolikker. Han pekte på den stadig voksende katolske tro i De forente stater, noe som bl. a. viste seg i fremgangen for det amerikanske kollegium i Roma. Da det ble grunnlagt for hundre år siden, var der bare 13 studenter. I dag er der over 400. (KNA).

ARGENTINA

Unge katolikker fra 30 land til Buenos Aires.

Det internasjonale katolske ungdomsforbund har tillyst møte i Buenos Aires fra 6. desember i år. Det blir først gang et slikt møte holdes utenfor Roma. Mer enn 30 land har allerede meldt sin deltagelse. «Ungdommens ansvar i våre dagers verden og en fordypelse av samtalen mellom Øst og Vest» bir hovedtemaene på kongressen. (KNA)

ENGLAND

Protestanter og jesuittpatre i samarbeide?

På et møte som de evangeliske frikirker holdt i London i høst, fremsatte en fremtredende predikant forslag om at de kristne konfesjoner burde samarbeide på forskjellige oppgaver med det mål å gjenkristne det offentlige liv. «For slik virksomhet er katolikkene særlig godt rustet, spesielt jesuittene», tilføyet pastor Farndale, tidligere formann for den engelske Metodistkonferanse.

Denne uttalelse fikk straks positivt svar fra prioren for jesuittene i London,

HAMAR		
<h1>NEBB</h1> <p>NEBB's HAMAR-AVDELING 1/2</p> <p>HAMAR</p>	Fotograf CARL NORMANN Hamar	
	Hedmark Cementvarefabrik E. GRILL FASTING Hamar Elverum - Stange - Kongsvinger	<i>Arne Morbech</i> Papirhandel Hamar
	O. FUGLSETH HANDELSGARTNERI OG BLOMSTERFORRETNING Hamar - Tlf. 23 079 - 23 370	Ingeniør- og Rørleggerforretning J. ARNT JENSEN Strandgt. 53, Hamar Telefon 21 520
	KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar	

pater Corbishley. Jesuittpateren mente man måtte kunne arbeide sammen når det gjaldt felles offentlige oppgaver som fjernsynsprogrammer o.l., og ga uttrykk for sin overbevisning om at et slikt samarbeide helt igjennom er forenlig med de pavelige direktiver for kristen enhet.

FRANKRIKE

De katolske studenter og araberne.

De katolske studenter i Frankrike som er sammensluttede i Fédération Française des Etudiants Catholiques (FFEC), har besluttet fremtidig å arbeide stadig mer for en dypere forståelse av problemene vedrørende den arabiske verden. Det er planlagt en serie med foredrag og diskusjoner om dette emne i det kommende semester. Grupper av katolske studenter ved høyskolene i Paris har alt i noen tid ytet et fremragende arbeide ved å hjelpe arabiske innvandrere på forskjellig vis, f.eks. ved gratis sprøkurser om søndagene.

Kunstmaleren Foujita har konvertert.

Den kjente japanske kunstmaleren Foujita er blitt katolikk, og mottok dåpens sakrament i katedralen i Reims i midten av oktober.

Foujita er nå 73 år gammel, og har bodd i Paris i nesten 50 år. Som maler tilhører han den samme «Pariserskole» som bl. a. også Picasso er utgått fra. I mange år har nå Foujita valgt religiøse motiver for sin kunst.

Da han mottok dåpen avla han sitt buddhistiske fornavn Tsouguhara og antok navnet Leonhard. (KNA)

Forholdsregler for å beskytte ungdommen.

Aldersgrensen når det gjelder filmer som må ansees som skadelige for unge, er hevet fra 16 til 18 år.

GHANA

Overhyrden på Europabesøk.

Negerbispen, dr. Joseph Bowers, Ghana, er kommet til Vest-Tyskland via Italia og Østerrike. Bl. a. skal han vært til stede ved en ikledning av en ung dominikanerinne, som for noen år siden begynte sin misjonsvirksomhet i Ghana.

Biskap Bowers er født i De forente stater, og er 49 år gammel. Siden 1940 har han arbeidet som misjonær på de områder som nå er staten Ghana. I 1953 ble han vigslet til biskop av erkebiskopen av New York, og han er den første negerbiskop fra De forente stater. (KNA)

ITALIA

Den katolske presses internasjonale forbund.

Komitéen for den katolske presses internasjonale forbund har vært samlet i Milano 8. og 9. oktober, for å utarbeide programmet for den katolske pres-

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.

ses verdenskongress, som skal finne sted i Santander (Spania) fra 7. til 19. juli 1960. Medlemmene av komitéen drøftet også andre spørsmål, deriblant et forslag om et akademi for katolske journalister.

St. Markuskirken i Venezia angrepet av termitter.

Alvorlige skader i trestrukturen er oppdaget i St. Markuskirken i Venezia, og eksperter har konstatert at de skyl-

STAVANGER		
NORSKE MEIERIERS SALGSSENTRAL STAVANGER	J. F. MARNBURG A/S Manufaktur og utstyr. Stavanger	
OLAF L. MÜLLER Sykeartikler Drogeri og Parfymeri Stavanger	Se hva de blinde har! BLINDES UTSALG A/S STAVANGER	STAVANGER PLISSEFORRETNING Kjoler Bluser Undertøy
Sengeutstyr og Hvitevarer <i>Norem Baade's</i>	TEKNISK BUREAU A/S Tlf. 27 030 - Stavanger	Stavanger Likkistefabrikk & Begravelsesbyrå Jacob O. Krefling, Hlf. 20 433 Magnus Madsen » 27 194
OTTO FLOOR's ARVINGER A/S Kirkegaten 14 Telefoner 22 970 - 26 820	HELGE HELGESEN Slakterforretning Pedersgt. 7 Tlf. 22919	Byens Beste Brente Kaffe STAVANGER COLONIALFORRETNING Kirkegaten
BRØDRENE PEDERSEN A/S Glassmagasin Bredgt. 5	JOHAN JOHNSEN & SØNNER Blikk- og Kobberslagerforretning Tlf. 23 438	
Jernvarer - Kjøkkenutstyr Sportsartikler ISACH ANDREASSEN ETF. Soregaten 7	GUSTAV PAULSEN A/S Papirhandel - Bokbinderi Boktrykkeri	LARS M. BJØRNSEN A/S Malervarer. Kjemikalier. Vaskeartikler. Leketøy. Skagen 6 Sentralbord 21 507

des termitter. De farlige insekter tilskrives et utenlandsk skipsbesøk i Venezia for noen år siden. Det vil nå bli satt i gang effektive forholdsregler mot «an-griperne».

NY GUINEA

Den flyvende biskop.

Overhyrden for Ny Guinea, biskop Arkfeld, har fått tilnavnet «den flyvende biskop», da han er en meget dyktig flyver, og har fått et fly som gave fra landsungdom i Østerrike.

Nylig var han i Østerrike for personlig å takke for flyet. Han ga en pressekonferanse hvor 30 Wienerjournalister var til stede, og etterpå fløy han journalistene en tur over byen i et fly som et selskap hadde stilt til disposisjon for ham.

Biskop Arkfeld fortalte om forholdene på Ny Guinea hvor enkelte innbyggere fremdeles lever som i steinalderen og hvor det forekommer kanibalisme i avsides fjelldistrikter. Biskopen har bygget misjonsarbeidet opp etter helt moderne retningslinjer. Han benytter nå flyet til sine reiser, da det ellers ikke ville være

mulig å komme frem overalt, og har latt bygge 30 flyplasser i forbindelse med misjonsstasjonene. En rekke sykehus og radiostasjoner er også bygget. Biskop Arkfeld har arbeidet 12 år i Ny Guinea, og i løpet av de siste 10 år har antallet katolikker der steget fra 26 000 til 48 000. (KNA)

PAKISTAN

Katolsk akademikerforbund opprettet.

50 katolske akademikere deltok i stiftelsen av et katolsk akademikerforbund i Karachi for kort tid siden. Erkebiskopen av Karachi sendte et hilsningsbuds-kap og understreket betydningen av en slik sammenslutning.

VEST-TYSKLAND

Forberedelser til den eukaristiske verdenskongress.

En bil full av paramenter forarbeidet av ordenssøstre er ankommet til München og overlevert hjelpebiskopen.

Kvinnelig ungdom i Vest-Tyskland vil

lage 400 faner som et svar på opprop fra sekretariatet for verdenskongressen.

Sekretariatet har forøvrig nylig hatt en pressekonferanse hvor det ble gitt nærmere opplysninger om organisasjonen for det store verdensmøte. Det vil bli åpnet 31. juli 1960, med en religiøs seremoni under forsete av kardinal Wendel, erkebiskop av München. 1., 2. og 3. august blir reservert forskjellige katolske organisasjoners møter.

Om ettermiddagen 3. august begynner de store seremonier med den pavelige utsendings ankomst, og fortsetter t.o.m. 7. august. Kongressen avsluttes den 7. med en pontifikal gudstjeneste, og til denne vil Paven sende et radiobudskap.

Tenåringer med hjertet på riktig sted.

Som følge av et opprop fra den katolske ungdom i Vest-Berlin om hjelp til sykehusene, meldte det seg øyeblikkelig 140 unge piker. De er alle omkring 16 år gamle, og vil en søndag i måneden i et halvt år gjøre tjeneste på et sykehus for å avlaste sykepleierne.

BERGEN		
<p>L. W. TORNØE A/S</p> <p>Papirhandel</p> <p>Bergen</p>	 <p>BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP</p> <p>Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen</p>	 <p>SVERRE W. MONSEN</p> <p>Manufakturvarer - Sengeutstyr</p>
 <p>Når det gjelder</p> <p>STRØMPER</p>	<p>K. & J. SOLHEIM</p> <p>Kjøtt - Pålegg - Delikatesser</p> <p>Egen Pølsefabrikk</p> <p>Solheimsgt. 11</p> <p>Tif. 99 016 Bergen</p>	<p>HOPSDAL & DAHL A/S</p> <p>Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning</p> <p>TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>
 <p>Gaver for enhver anledning fra vår</p> <p>KUNSTHANDEL</p> <p>DIDR. ANDERSEN & SØN A/S</p> <p>Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090</p>	 <p>All slags skadeforsikring</p>	
<p>1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel</p> <p>BERGEN</p> <p>Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482</p>		
 <p>NYGÅRDSGT. 4</p>	<p>Sølv for alle anledninger</p> <p>JUVELER SMÅSTRANDGT 4 BERGEN</p>	
<p>ERLING KRAGE A/S</p> <p>PRYD- OG BRUKSKUNST</p> <p>Bergen</p> <p>Telefon central 14 110</p> <p>Telegramsadresse: «Kjell»</p>		

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN
Pølse- og hermetikkfabrikk
Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Melitta

KAFFETRAKKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

En virkelig kvalitetsprodukt

WISBECH
ANTIELEKTRONIK

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Johan Olsen & Sønner

Murmester-, Ingeniør- & Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90